

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas likuma vieta pašvaldību ikdienā

Valodas kontroles departamenta vadītāja, direktora vietniece Ingrīda Bērziņa
Valodas kontroles reģionālās nodaļas vadītāja Sarmīte Pāvulēna

Rīga, 28.03.2018.

Valsts valodas
centrs

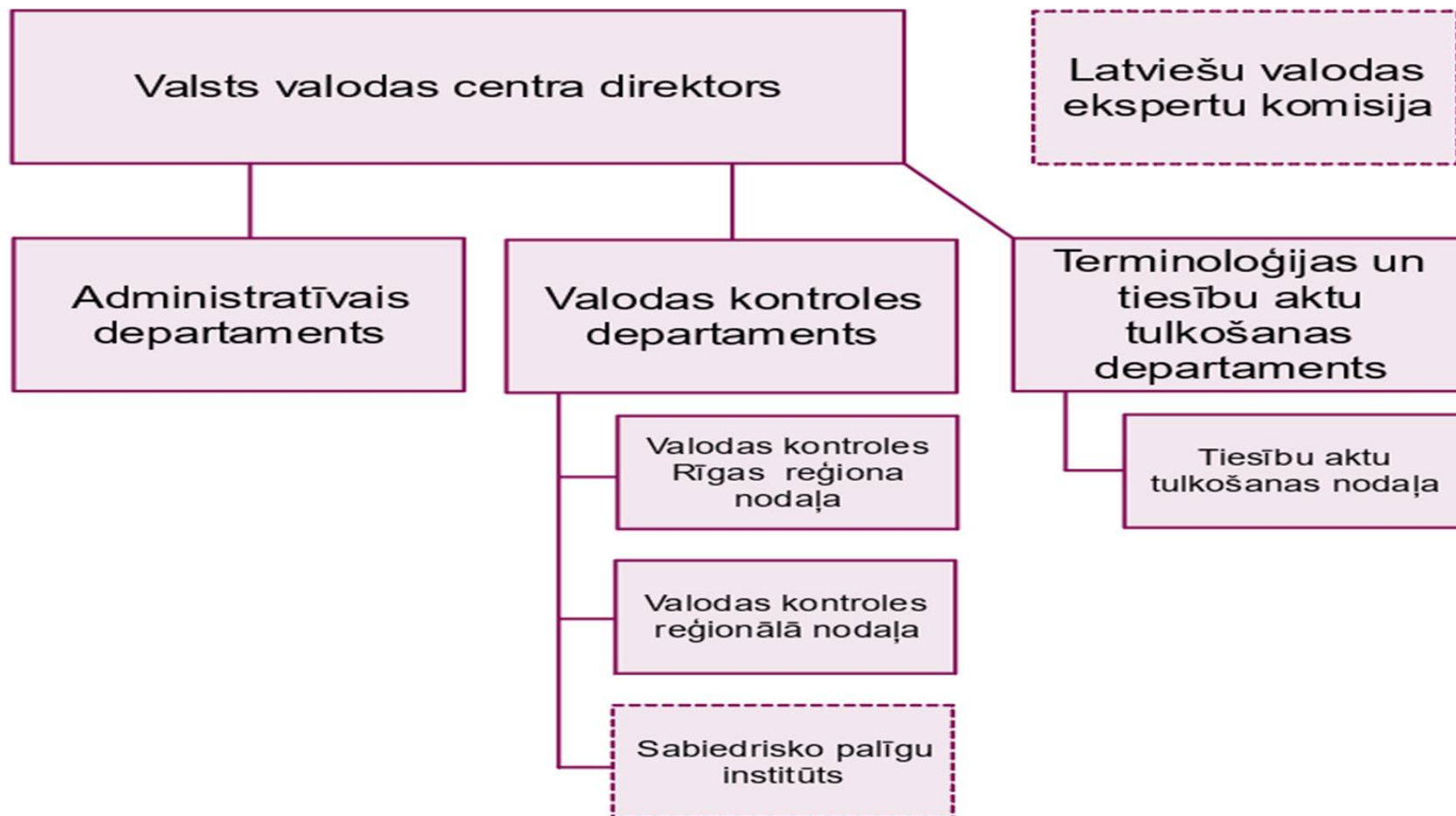
Galvenie jautājumi

- Kādēļ vajadzīgs Valsts valodas likums?
- Ko likums regulē un kādās jomās neiejaucas?
- Kā tas skar pašvaldību darbu?
- Kāda ir atbildība par Valsts valodas likuma neievērošanu?

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas centra struktūra

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas centra personāls

- No 29.01.2016. ir noteiktas 42 amata vietas.
- No visām amata vietām 24 saistītas ar kontroles funkciju īstenošanu, t.sk. departamenta vadītāja, 2 nodaļu vadītāji, 2 juriskonsulti, 18 vecākie inspektori un lingvists.
- Ārpus Rīgas strādā 10 vecākie inspektori: Alūksnē, Cēsīs (veic arī sabiedrisko palīgu koordinatora darbu), Jēkabpilī, Liepājā, Ventspilī, 3 Daugavpilī un 2 Rēzeknē.
- Pārējie 8 vecākie inspektori darbojas Rīgā, Rīgas reģionā un Zemgalē.

Valsts valodas
centrs

Sabiedriskie palīgi

- Slēdzot līdzdarbības līgumu, VVC pilnvaro sabiedriskos palīgus patstāvīgi vai kopā ar centra vecāko inspektoru konsultēt personas par valsts valodas lietojumu publiskajā vidē, informēt iestāžu un komersantu atbildīgās personas par normatīvo aktu prasībām valsts valodas lietošanas jomā kā arī skaidrot veidus, kā iespējams novērst minēto prasību neievērošanu.
- Ir izsludināts konkurss un pretendentu apmācības (nepārtraukts process).
- Līdz 2018. gada pavasarim darbu uzsākuši 32 sabiedriskie palīgi.

Valsts valodas
centrs

Ko mēs sargājam? (1)

Latviešu valoda

kā etniska iezīme

kā konstitucionāla
vērtība

Ko mēs sargājam? (2)

Valsts valodas likuma mērķis ir nodrošināt:

- latviešu valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību;
- latviešu tautas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu;
- tiesības brīvi lietot latviešu valodu jebkurā dzīves jomā visā Latvijas teritorijā;

Valsts valodas
centrs

Ko mēs sargājam? (3)

- mazākumtautību pārstāvju iekļaušanos Latvijas sabiedrībā, ievērojot viņu tiesības lietot dzimto valodu vai citas valodas;
- latviešu valodas ietekmes palielināšanu Latvijas kultūrvidē, veicinot ātrāku sabiedrības integrāciju.

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas likuma principi

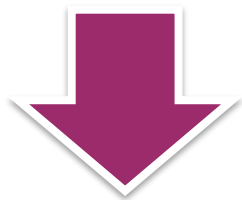
- VVL neaizliedz nevienu valodu;
- necīnās ne pret vienu valodu, neapkaro svešvalodas;
- tas ļauj lietot svešvalodas, bet raugās, lai tās lietotu atļautajos gadījumos;
- tas palīdz atšķirt šķietami vienādas situācijas un sniedz tajās risinājumu;
- tas pieprasa nevis «tulkojumu latviski», bet gan «orģinālvalodu», t.i., latviešu valodu;
- likums neierobežo cilvēka personīgo dzīvi, bet uzsāk savu gaitu tad, kad tiek skartas sabiedrības intereses.

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas likums

Nosaka lietošanu:

publiskajā sfērā

privātajā sfērā

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas lietojums pašvaldību darbībā

Likuma «Par pašvaldībām» 3.panta trešā daļa:

darba valoda pašvaldības domē [..] un tās izveidotajās institūcijās un iestādēs ir latviešu valoda.

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas likumu interesē:

- latviešu valodas lietojums, veicot amata un profesionālos pienākumus;
- latviešu valodas lietojums «publiskajā informācijā»: pasākumi; sēdes; uzraksti; izkārtnes; lietvedība; iesniegumi; literārā valoda.

Valsts valodas
centrs

Valsts valodas likums neiejaucas:

Valsts valodas likuma 2.panta trešā daļa:

likums neattiecas uz valodu lietošanu Latvijas iedzīvotāju neoficiālajā saziņā, nacionālo un etnisko grupu iekšējā saziņā, kā arī reliģisko organizāciju dievkalpojumos, ceremonijās, rituālos un cita veida reliģiskajā darbībā.

Valsts valodas
centrs

Izņēmumi (MK noteikumi Nr.130) (1)

Līdztekus valsts valodai pašvaldības institūcijas un personas **var** lietot svešvalodu, sniedzot publisku informāciju sabiedrībai pieejamās vietās, ja šī informācija ir saistīta ar:

- starptautisko tūrismu;
- starptautiskajiem pasākumiem;
- drošības apsvērumiem;
- Eiropas Savienības brīvu preču apriti;
- epidēmijām un bīstamām infekcijas slimībām;
- ieslodzījuma vietās ievietoto ārvalstu pilsoņu tiesībām un pienākumiem.

Valsts valodas
centrs

Izņēmumi (MK noteikumi Nr.130) (2)

un šādos veidos:

- prospektos, biļetenos, katalogos u.c. materiālos, kuri **atspoguļo** institūcijas vai personas **darbību un** kurus nosūta vai izsniedz fiziskajām vai juridiskajām personām **pēc to pieprasījuma**;
- statistiskās, socioloģiskās un medicīniskās aptaujās;
- pēc personas lūguma – informējot personu mutiski vai rakstiski.

Valsts valodas
centrs

Biežākie pārkāpumi

Valsts valodas nelietošana:

- amata un profesionālo pienākumu veikšanai nepieciešamajā apjomā;
- uzrakstos, izkārtnēs u.c. ziņojumos, kā arī sabiedrības informēšanai paredzētajā atklātajā informācijā;
- preču marķējumos un lietošanas instrukcijās.

Valsts valodas
centrs

Saistītie normatīvie akti

- Latvijas Republikas Satversme;
- Ministru kabineta 2005.gada 15.februāra noteikumi Nr.130 «Noteikumi par valodu lietošanu informācijā»;
- Ministru kabineta 2009.gada 7.jūlija noteikumi Nr.733 «Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un [..]»;
- Ministru kabineta 2000.gada 22.augusta noteikumi Nr.288 «Noteikumi par tulkojumu nodrošināšanu pasākumos»;
- Ministru kabineta 2000.gada 22.augusta noteikumi Nr.294 «Noteikumi par iestāžu, sabiedrisko organizāciju, uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) nosaukumu un pasākumu nosaukumu veidošanu un lietošanu»;
- Ministru kabineta 2007.gada 7.marta noteikumi Nr.171 «Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā»;
- Ministru kabineta 2004.gada 2.marta noteikumi Nr.114 «Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju» (ar grozīj.27.02.2018.);
- Ministru kabineta 2012.gada 10.janvāra noteikumi Nr.50 «Vietvārdu informācijas noteikumi»;
- Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

Valsts valodas
centrs

Atbildība

- Princips «Konsultē vispirms» (analogija ar privāto sektoru).
- Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss (LAPK) (41.1; 201.26-37.pants).
- Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likums.
- Sodū politikas tendences valsts valodas lietošanas jomā.

Valsts valodas
centrs

Jūsu jautājumi

Valsts valodas
centrs

Paldies par uzmanību!

Tālrunis: (+371) 67331814

E-pasts: info@vvc.gov.lv

Mājaslapa: <http://vvc.gov.lv/>

Adrese: Eksporta ielā 6, Rīgā, LV-1010

